

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/4588-

13. juni 2024

Tillegg til tildelingsbrev til Helsedirektoratet for 2024

Nye oppdrag:

- TTB2024 – 40 Ferdigstille og iverksette en dynamisk, ikke tidsavgrenset handlingsplan mot overdoser
- TTB2024 – 41 Utrede et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen og innføring av beredskapstenkning innen rusmiddelområdet
- TTB2024 – 42 Flytting av ansvar for registreringsordning for e-sigaretter

TTB2024-40 Ferdigstille og iverksette en dynamisk, ikke tidsavgrenset handlingsplan mot overdoser

Helsedirektoratet gis i oppdrag å ferdigstille og iverksette en dynamisk, ikke tidsavgrenset handlingsplan mot overdoser med følgende innsatsområder:

- a) Forebygging av overdosedødsfall som skyldes bruk av ulovlige rusmidler
- b) Forebygging overdosedødsfall som skyldes reseptbelagte legemidler
- c) Forebygging av alkoholutløste og alkoholrelaterte dødsfall

Helsedirektoratets utredning av tiltak for å redusere overdosedødsfall som skyldes avhengighetsskapende legemidler, danner utgangspunkt for en egen tiltaksplan innen dette innsatsområdet spesielt og arbeidet kan – og bør – igangsettes umiddelbart. Det kan være aktuelt å utarbeide tiltaksplaner også for illegale rusmidler og alkohol, dersom Helsedirektoratet finner det formålstjenlig under utarbeidelse av handlingsplanen.

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Budsjett- og
styringsavdelingen

Saksbehandler
Maren Ringstad
Widme
22 24 85 58

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet se oppdraget i sammenheng med Helsedirektoratets oppfølging av rammeverk for bedre pasient- og brukersikkerhet, herunder riktig legemiddelbruk og psykisk helsevern og TSB. Helsedirektoratet må se arbeidet knyttet til alkohol i sammenheng med oppfølging av den Nasjonale alkoholstrategien.

Det er sentralt at planen inneholder et system for løpende vurdering av utviklingen som legger til rette for raske skifter i innsats når resultater og ny kunnskap tilsier det. Helsedirektoratet vil som ansvarlig for planen ha et stående oppdrag om til enhver tid å igangsette de tiltak direktoratet mener er hensiktsmessig for å redusere antall overdoser innenfor årlige gjeldende budsjettammer.

Det forutsettes at Helsedirektoratet følger opp allerede iverksatte tiltak og iverksetter nødvendige tiltak under prosessen med handlingsplanen.

Frist for oppdraget er 31. mars 2025.

Ansvarlig avdeling i HOD: Spesialisthelsetjenesteavdelingen

TTB2024-41 Utrede et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen og innføring av beredskapstenkning innen rusmiddelområdet

Kunnskap om trender, omfang og utvikling av rusmiddelbruk i Norge og internasjonalt er viktig for å planlegge, iverksette, evaluere og kvalitetssikre tiltak, men også som grunnlag for å utvikle politikk. I tillegg krever god beredskap sterke fagmiljøer og effektive systemer for overvåkning, analyser og risikovurderinger som grunnlag for scenarioer, planarbeid, krisehåndtering og læring. Helse- og omsorgsdepartementet ser behov for å utrede et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen og innføring av en beredskapstenkning og struktur for overvåkning av rusmidler. Det er nødvendig med en struktur som raskt kan oppdage særlige farlige rusmidler i omløp, og der en raskt kan utrede og iverksette aktuelle tiltak. Dette er særlig viktig for å forebygge overdosedødsfall, og den nye innretningen av arbeidet mot overdoser er nært tilknyttet dette.

Helsedirektoratet gis i oppdrag å utrede et system for helhetlig monitorering av rusmiddelsituasjonen. Per i dag er det flere undersøkelser og datakilder som kan gi god informasjon og kunnskap om situasjonen; nasjonale og lokale befolkningsundersøkelser, lokale hurtigkartlegginger, informasjon fra politi, kriminalomsorg og toll, informasjon fra pasientdata, og kunnskap og informasjon fra ulike analyser av rusmidler (innhold i brukte sprøyter, avløpsvannanalyser, analyser av innhold i rusmidler). I utredningen må det vurderes om det er informasjon som ikke er dekket godt nok, og hvordan de ulike elementene i større grad kan ses i sammenheng. Dette vil også innebære å etablere en ny beredskapstenkning innen rusfeltet, og hvordan det kan etableres en egnet struktur for samarbeid mellom ulike sektorer. I utførelsen av oppdraget må Helsedirektoratet samarbeide med FHI og andre relevante aktører, samt utarbeide en kostnadsvurdering.

En rusmiddelanalysetjeneste kan være en ny kilde til viktig informasjon om særlig potente rusmidler som er i omløp og som også er oppdaget i Norge. En slik tjeneste kan inngå som en del av en beredskapstenkning og monitorering av forekomst av ulike rusmidler og rusmiddelbruk i befolkningen generelt, men særlig blant grupper som har en risikofylt bruk av rusmidler. Helsedirektoratet har allerede startet utredning av en mulig pilotering av en analysetjeneste og Helse- og omsorgsdepartementet vil vurdere de juridiske sidene av rusmiddelanalysetjeneste og vil ved behov igangsette et regelverksarbeid. Det bes om at Helsedirektoratet vurderer hvordan en rusmiddelanalysetjeneste kan inngå i et helhetlig system for monitorering og beredskapstenkning på rusfeltet.

Frist for oppdraget er 31. mai 2025

Ansvarlig avdeling i HOD: Folkehelseavdelingen

TTB2024 – 42 Flytting av ansvar for registreringsordning for e-sigaretter (Felles oppdrag til Helsedirektoratet, Direktoratet for medisinske produkter og Folkehelseinstituttet)

Helse- og omsorgsdepartementet viser til brev av 2. april 2024 om at departementet har startet en prosess for å vurdere om registreringsordningen for e-sigaretter bør flyttes fra Direktoratet for medisinske produkter (DMP) til Helsedirektoratet. Denne prosessen er politisk besluttet. Det vises også til møte mellom departementet, Direktoratet for medisinske produkter og Helsedirektoratet om saken 24. april 2024.

På møtet var det enighet om at ansvaret for registreringsordningen for e-sigaretter og øvrig forvaltning av tobakksskadeloven bør samles, for å få en bedre helhetlig tilnærming til feltet. Imidlertid fremmet DMP forslag om at det heller burde vurderes om forvaltningen av tobakksskadeloven burde flyttes fra Helsedirektoratet til DMP. Helsedirektoratet var enige i at et slikt alternativ burde utredes.

Departementet har i etterkant av møtet diskutert saken internt og kommet til at det på nåværende tidspunkt ikke er aktuelt å vurdere flytting av forvaltningen av tobakksskadeloven fra Helsedirektoratet til DMP. Departementet ser at det ville kunne være noen fordeler ved å flytte ansvaret til DMP, men dette forvaltningsansvaret er etter departementets syn en kjerneoppgave for Helsedirektoratet, bl.a. med tette koblinger til Helsedirektoratets forvaltning av alkoholloven. Det pågår også prosesser med å utrede et reklameforbud for usunn mat og drikke rettet mot barn samt et reklameforbud for lystgass, hvor Helsedirektoratet ev. er tiltenkt som tilsynsmyndighet. Forvaltningen av ovennevnte regelverksområder er svært viktige virkemidler i folkehelsearbeidet og departementet mener at en flytting til DMP ville skape nye gråsoner og uklarheter mellom etatene. Vi legger også vekt på at den aktuelle endringen bør gjennomføres før tobakksdirektivet trer i kraft i Norge,

og at det derfor ikke er egnet tidspunkt nå for å vurdere en såpass stor organisasjonsendring som DMPs forslag ville kunne medføre.

På denne bakgrunn ber departementet etatene om å sammen gjennomgå ev. praktiske konsekvenser ved en flytting av ansvaret for registreringsordningen for e-sigaretter til Helsedirektoratet, og synliggjøre løsninger for en best mulig overføring. Vi tenker her særlig på om det er noen funksjoner eller kompetanse som blir igjen i DMP som det kan være ønskelig at Helsedirektoratet kan benytte (f.eks. laboratorietjenester) eller samarbeidsområder det er naturlig å diskutere nærmere. Departementet ber om at Folkehelseinstituttet også involveres i diskusjonen, i lys av dagens arbeidsdeling mellom Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet på tobakksfeltet. Departementet vil løfte saken til endelig politisk beslutning i etterkant av at etatene har levert sine innspill.

Vi ber om at DMP foretar en kartlegging av hvilke personer som har rett og plikt til å følge med overføringen til Helsedirektoratet. Dersom kartleggingen konkluderer med at noen av dagens ansatte har rett og plikt til å følge med overføringen til Helsedirektoratet og det blir besluttet at en slik overføring skal skje, vil departementet inngå en omstillingsavtale med de relevante organisasjonene, jf. HA § 5 første ledd, første og andre avsnitt.

Frist for oppdraget er 1. september 2024

Ansvarlig avdeling i HOD: Folkehelseavdelingen

Med hilsen

Thomas Neby Baardseng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Maren Ringstad Widme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer